

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2Co/148/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613207296
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8613207296.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o. Pajštúnska 5, Bratislava proti žalovaným 1/ A. N., nar. XX.XX.XXXX, 2/ D. N., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom V., N. XXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaných Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Nám. legionárov 5, Prešov, o zaplatenie 3.392,20 eur s prísl., o odvolaní vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu O. z 8.10.2014 č. k. 4C/433/2013-82 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa žalovaným v 1. a 2.rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 3.392,20 Eur s prísl., ako aj trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 203,50 eur a trov právneho zastúpenia vo výške 968,64 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

V dôvodoch rozhodnutia súd prvého stupňa poukázal na to, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaný bola uzatvorená zmluva o splátkovom úvere dňa 12.10.2006, na základe ktorej bol poskytnutý úver vo výške 3.319,39 eur ako úver spotrebný, bezúčelový. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok sa žalobca v tomto konaní domáha zaplatenia sumy 3.319,39 eur s tým, že ide o splátky úveru splatné od 20.12.2010 do 20.9.2016 v počte 70 a celkovej výške 3.392,20 eur. Podľa žalobcu splátky pôvodne splatné od 20.2.2012 do 20.9.2016 sa stali splatnými 12.2.2012, kedy žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Súd prvého stupňa uplatnený nárok vyhodnotil ako opodstatnený. Vyporiadal sa s uplatnenou námietkou premičania zo strany vedľajšieho účastníka, zistil, že žalobca sa domáha zaplatenia nepremičaných splátok, keď zdôraznil, že údaj z prílohy č. 1 o počte dní omeškania je absolútne irelevantný. Právny predchodca žalobcu nevyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru pred postúpením pohľadávky. Zároveň súd prvého stupňa poukázal na stanovisko Národnej banky Slovenska k ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách, v zmysle ktorého k postúpeniu tzv. živých úverov nie je potrebné povolenie zo strany Národnej banky Slovenska a takéto postúpenie pohľadávok je v súlade so Zákonom o bankách. O príslušenstve pohľadávky rozhodol podľa § 517 ods. 2 OZ a o trovách konania účastníkov a vedľajšieho účastníka podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie vedľajší účastník vystupujúci na strane žalovaných. Navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní uvádza, že žalobca nie je subjektom, ktorý predmetný úver poskytol. Postúpenie pohľadávky bankou na žalobcu musí sa okrem § 524 OZ riadiť aj § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Zb.. Z výkladu tohto ustanovenia jasne vyplýva, že banka je oprávnená písomnou zmluvou postúpiť zodpovedajúcu časť pohľadávky jej klienta, ktorý je s platením v omeškaní nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní alebo ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol 1 rok. Zámer zákonodarcu umožniť postúpiť len pohľadávku, ktorej splatnosť už nastala, je obsiahnutý v dôvodovej správe k Zákonu o bankách, kde poukazuje na osobitnú časť k § 92 tohto právneho predpisu. Podľa dôvodovej správy sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu aj osobe,

ktorá nie je bankou. Ukončením úverového vzťahu formou vyhlásenia mimoriadnej splatnosti sa všetky splátky práve týmto dňom stanú splatnými, až v tom momente môže banka platne postúpiť celú svoju pohľadávku na subjekt, ktorý bankou nie je. Inak povedané, banka nemôže postúpiť nebanke, tzv. živý úver, len pohľadávky z ukončeného úveru a zo živého úveru môže postúpiť len splatné splátka ako dôvodil vyššie v podanom odvolaní. NBS žalobcovi nevydala bankové povolenie a ten ani nie je oprávnený na poskytovanie spotrebiteľských úverov v zmysle zákona č. 129/2010 Zb., nakoľko nie je zapísaný v registri veriteľov. Žalobca preto nie je oprávnený začať vykonávať činnosť, ktorá spočíva v poskytovaných spotrebiteľských úverov, nakoľko absentuje náležitosť jeho zápisu do registra veriteľov podľa § 20 ods. 9 Zákona o spotrebiteľských úveroch. Odporuje zákonu pokiaľ banka, ktorá poskytla úver tento postúpi na subjekt, ktorý nie je bankou ani poskytovateľom úverov napriek tomu, že ešte nenastala splatnosť celej pohľadávky. Subjekt, ktorý nesmie poskytovať úvery ich predsa nemôže vo vlastnej réžii ani spravovať. Môže si ho vo vlastnom mene vymáhať, ale to predpokladá dovŕšenie splatnosti pohľadávky. Opačným výkladom by postúpením pohľadávky, ktorá pozostáva zo splátok splatných v budúcnosti, inkasná spoločnosť prevzala práva a povinnosti banky a už len s poukazom na poplatok za správu úveru je nedôvodné predpokladať, že vymáhačská spoločnosť vykoná všetky technické a administratívne úkony, ktoré za tento poplatok vykonáva banka, čo i len za jeden deň spravovania úveru vo vlastnom mene. Žalobca nedokladoval, že je schopný na 100 % plniť všetky povinnosti so správou úveru tak, ako ich mala banka, a preto je takýto absurdný výklad potrebné odmietnuť. Preto tvrdí, že žalobca nedisponuje aktívnou vecnou legitímáciou v tomto konaní, nakoľko zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná, lebo na žalobcu nemohla byť zo strany postupcu postúpená pohľadávka pozostávajúca z čiastkových nárokov, ktorých splatnosť ešte nenastala, keďže žalobca nie je držiteľom bankového povolenia na poskytovanie bankových úverov, a teda ani na ich správu. Navyše podľa § 92 ods. 8 Zákona o bankách, postupca môže postúpiť pohľadávku iba po predchádzajúcej písomnej výzve dlžníka, čo však zo strany žalobcu preukázané nebolo, nie je známy obsah tejto výzvy, a ak výzva absentuje, ide taktiež o neplatné postúpenie pohľadávky. V zmysle týchto dôvodov vedľajší účastník navrhol podanému odvolaniu vyhovieť.

Žalovaní v 1. a 2.rade vyslovili súhlas s odvolaním vedľajšieho účastníka a s dôvodmi uvedenými v odvolaní.

Žalobca navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Má za to, že na postúpenie pohľadávky na žalobcu boli splnené všetky povinné náležitosti, ako aj písomná výzva doručená dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v zmysle § 212 ods. 1, 2 O.s.p. spolu s konaním, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že nie sú dané podmienky pre potvrdenie ani pre zmenu rozsudku, keď súd prvého stupňa sa nevyporiadal so všetkými okolnosťami, ktoré majú vplyv na správne rozhodnutie o veci.

Ako je zrejmé z obsahu spisu, právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovanými v 1. a 2.rade ako veriteľmi dňa 12.10.2006 zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXX. Išlo v danom prípade o druh úveru - spotrebný úver, bezúčelový. Na základe tejto zmluvy bol poskytnutý úver žalovaným vo výške 100.000,- Sk (3.319,39 eur) s uvedením úrovej sadzby 11,20 %, poplatku za poskytnutie úveru v rozsahu 2.000,- Sk, poplatku za správu úveru 60,- Sk mesačne, výška splátok predstavovala 1.460,- Sk mesačne s tým, že splatnosť prvej splátky nastala dňa 20.11.2006 a konečná splatnosť úveru bola stanovená na 20.9.2016.

V tomto konaní si žalobca ako právny nástupca spoločnosti Slovenská sporiteľňa, a.s., Bratislava, uplatňuje splátky úveru splatné od 20.12.2010 do 20.9.2016 v počte 70 a celkovej výške 3.392,20 eur.

Právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave postúpila na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15.12.2011 aj pohľadávku vo výške 4.849,48 eur s prísl., keď v tejto súvislosti má ísť o záväzok žalovaných v 1.a 2.rade.

Je potrebné skonštatovať, že zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými v 1. a 2.rade má charakter spotrebiteľskej zmluvy, v dôsledku čoho je potrebné vo veci aplikovať ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zásadnou otázkou, ktorú bolo potrebné v predmetnom konaní vyriešiť aj s ohľadom na prezentované námietky vedľajšieho účastníka je otázka, či boli splnené zákonné podmienky

na postúpenie tzv. bankovej pohľadávky. Zákon o bankách totiž nad rámec pravidiel cesie v Občianskom zákonníku sprísňuje pravidlá pri postupovaní pohľadávok z bánk na iné subjekty. Dôvody by nemali byť pochybné, pretože banková činnosť a s ňou spojený vznik pohľadávok je predsa len na rozdiel od iného druhu podnikania špecifická, najmä pokiaľ ide o dopady finančných produktov na ekonomiku.

Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Zb. o bankách v znení platnom k 15.12.2011, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke, alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol 1 rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Špecifické pôsobenie bánk, na ktoré dohliada centrálna banka, opodstatňuje záver, že s bankovým úverom, ktorý nie je splatný, nemôže nakladať nebankový subjekt. Nesplatený úver od banky je produktom banky, na ktorý dopadá dohľad centrálnej banky s prísne stanovenými pravidlami pre bankový sektor. Nebankový subjekt nie je oprávnený používať (akokoľvek) bankové oprávnenia a ani používať bankové úvery. Termín používať prirodzene zahŕňa aj zosplatenie úveru alebo určité zavŕšenie vzťahu vyplývajúceho zo zmluvných podmienok banky.

Postúpenie pohľadávky je pomerne bežným právnym úkonom. Pokiaľ sa však cesia týka bankovej pohľadávky z bankového produktu, osobitný predpis dopĺňa zákonné pravidlá pre platné postúpenie. Postúpiť tak možno bankovú pohľadávku v tej časti, ktorá je po splatnosti, iba po výzve na splnenie, výzva musí byť písomná, výzva musí byť zo strany banky a omeškanie trvá viac ako 90 dní.

Odvolací súd zdôrazňuje, že žiadnym spôsobom nespochybňuje právo banky postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu, avšak pre takéto postúpenie je nevyhnutné pristúpiť v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je však výlučným oprávnením banky, pričom toto oprávnenie môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky.

Žalobca v tomto konaní nepredložil dôkaz o tom, že by banka úver zosplatenila riadnou a doručenou výzvou tak, ako to predpokladá ust. § 565 Občianskeho zákonníka. Navyiac žalobca v konaní sám uvádza, že k vyhláseniu splatnosti poskytnutého úveru došlo až jeho písomnou výzvou z 24.1.2012, a teda až po postúpení pohľadávky samotným žalobcom a nie jeho právnym predchodcom.

V zmysle uvedeného sa tak javí, že je sporné, či žalobca mohol platne nadobudnúť pohľadávku, ktorá je predmetom daného konania, keď bez platného postúpenia záväzku niet na strane žalobcu dostatok aktívnej legitímácie uplatňovať bankovú pohľadávku.

Za tejto situácie odvolací súd postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p., rozsudok zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Úlohou súdu prvého stupňa v novom konaní bude vo vyššie naznačených intenciách o veci opätovne rozhodnúť, keď je potrebné sa predovšetkým vypořadať s námietkou vedľajšieho účastníka uplatňovanou v konaní ohľadom aktívnej legitímácie žalobcu v nadväznosti na citované ust. § 92 ods. 8 Zákona o bankách.

V novom rozhodnutí o veci súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.